

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 61,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Enostopna peti-
tistica K 1'80, osmrtice
in zahvale po K 3'—, raz-
glasi in poslano vrstica po
K 2'50; večkrat objave po
dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Posamezna šte. stane
60 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 120, za pol
leta K 60, za četrt leta
K 30, za mesec K 10.
Za Nemčijo celo leto K 132,
za ostalo tujino in Ameriko
K 140. — Reklame se za
list so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 61,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Socijalnemu demokratičnemu delavstvu v Sloveniji.

Čenjenisodrugil

V zmagoslavju poboda je za-
vzela naša stranka v kratkih mese-
cih vsa delavska središča in združila
ves proletarijat Slovenije pod svo-
jim okriljem. Z neutrudljivo vztraj-
nostjo in pripravljenostjo na sleherni žr-
tev, smo dvignili moč naših politič-
nih, strokovnih, kulturnih in gospo-
darskih organizacij na dosedaj nepo-
znano višino. Že je podaljal industrijski
delavec svojo krepko roko našemu
najbolj zapuščenemu bratu, de-
lavcu z dežele.

Sovražnik delavske solidarnosti
in moči pa je postalo strah. Ker pa
niso imeli poguma, da bi se ustavili
delavski vojski z odprtim ščitom, se
namočili svoje pušice v strap in za-
čeli bot iz zasede.

Posegli so po orožju laži in ob-
rekovanja.

V meščanskih listih smo čitali
dan na dan žalostnejše laži in na-
tolcevanja, naperjena proti naši
stranki in njenim voditeljem. Lokavi
sovražnik le pri tem dobro vedel, da
je potrebno pogoditi najprej tiste, ki
so dali delavski politiki prave in
smernice. Zato je nameril na tisoče stru-
penih pušic na nje. Naša stranka in
njeno vodstvo pa dolgo nista oma-
hova.

Pred par dnevi pa se je dogodilo
neka žalostnega.

Našo se je v stranki nekaj zape-
ljencev, ki so v svojih dušah so-
vražnemu navalu podlegli. Začeli so
verovati lažem, ki so stale dan na
dan v meščanskih listih. Zgubivši
vero v stranko in njeno vodstvo, ni-
so imeli več moči, da bi rešili spo-
razumno z najvišjim zborom naše
stranke v bratski hubezni težke na-
loze, pred kojimi stola slovenski in
svetovni proletarijat.

Razven tega se je našlo v stranki
nekaj neizkušenih ljudi, ki zanašajo s
svojimi nezrelimi nazori zmešnjavo
v delavske vrste. Oboli hočejo raz-
biti našo stranko in razdvojiti naš
dosedaj enoten proletarijat.

Teh ljudi le sicer malo, a ker so
opravljali dosedaj tudi važne funk-
cije v stranki, ni izključeno, da se
jim posreči napraviti v naših politič-
nih organizacijah začasno nekaj
zmede.

Kaj nam ti ljudje očitajo?

Pravijo, da le vodstvo naše stran-
ke hote in namenoma oteževalo uje-
dinitje jugoslovanske proletari-
jata. Da je odobrilo sodelovanje
strankinih zastopnikov v meščanskih
vladah. Da le sklenilo razpustiti or-
ganizacije, ki bi se ne pokorile stran-

kinemu vodstvu. Da je sprejelo v iz-
vrševalni odbor nove člane. Da je
utrjevalo meščanski kapitalizem in
pomagalo krogom, ki organizirajo v
naši državi boj proti sovijski Rusiji.
In kar je glavno in najhuje: da je
izkoristilo par ljudi celo stranko v
svoje osebne namene.

Kaj pa je res?

Mi odgovarjamo najprej na zad-
nji in najtežji očitek.

V izvrševalnem odboru sede vo-
ditelj in zaupniki delavstva iz vseh
naših krajev. Tudi tisti, ki mečejo na
stranko ta najtežji očitek, so bili člani
najvišjega zbora naše stranke, in so
često soglašali z ukrepi, ki jih sedaj
napadajo. Kako le mogoče, da bi pri-
hajal ta zbor do sklepov, ki bi jih po
pretežni večini ne odobravali? Par
ljudi ima samo to moč, ki jo nudi res-
nica in pa koristnost njihovega dela.

Prijatelji! Nevarno je bilo, da bi
bila prešla gnusoba laži z meščan-
skih listov tudi v vero našega de-
lavstva in da bi zrahljala tako naj-
trdnjšo vez, ki vsako organizacijo
družijo. Zato smo morali zažeti to
kugo in nastopiti proti onim, kojih
delo je obstajalo edino v tem, dolo jo
razširjali. Nič ne želimo iskrenosti,
kakor mi, da bi se ves jugoslovanski
proletarijat ujedini. Žal, da v jugo-
slovanskem proletarijatu ni načel-
ne enotnosti.

V Sloveniji smo ta nasprotja v
medsebojnem trenju stopnena iz-
ravnali na hrvatskem in srbskem
pa so izzvala še pred meseci razkol.
Srbi in Hrvati imajo že par mesecev
dve delavski stranki, socijalno de-
mokratično in komunistično.

Tisti, ki nas obtožujejo, da noče-
mo, da bi se jugoslovanski proletari-
jat ujedini, ne govorijo res-
nice.

Mi hočemo, da se obe srbo-hrvat-
ski stranki najprej med seboj uje-
dinite na podlagi idejnega zblizanja.
Pod temi pogoji se bomo z njimi tudi
ujedini.

Ujedinjenje s samo eno stranko
pa bi ne bilo nikako nemišljenje,
ampak še huji razkol, ker bi mo-
ralo to tudi enotno slovensko de-
lavstvo razcepiti. Proti temu smo se iz-
rekli. Ker so hoteli vključiti temu ne-
kateri posamezniki edino zveze z
onim krilom hrvatskega in srbskega
delavstva, ki je dosedaj program
naše stranke zatajilo, ponavila in po-
vdarila naša stranka znova bistvene
točke socijalno demokratičnega pro-
grama in zavrača s tem proti njej na-
perjene očite. Socijalna demokra-
cija hoče s trdim organizatoričnim

delom vzgojiti in vsposobiti proleta-
rijat za vodstvo organizacije socia-
listične družbe.

Ona se zaveda v soglasju z Mark-
sovim naukom, da se pora vsaka
nova doba iz okrilja stare in da je
graditelj socijalistične družbe čisto
prisiljen, da dela v okviru kapitalisti-
čne družbe, ki jo sovraži, in s sred-
stvi, ki jih ta družba nudi. Zato pri-
pravlja tudi s temi sredstvi dobo, ko
pride velika revolucija.

Očita se stranki, da sodeluje v
občini, parlamentu, trgovini in celo v
ministrstvu. Če pa je stranka to sto-
rila, je imela pri tem vedno le inte-
rese delavstva pred očmi in le tudi
vedela, zakaj je te korake storila.

Dejstvo, da so naše politične,
strokovne in gospodarske organiza-
cije silno narasle, da smo izvajali
vse neštete mezdne boje z uspehi
in krepko podprli vsako razredno
akcijo proletarijata, da smo ob času,
ko so industrije propadale in le gro-
zilo delavstvu najhuje, v največji
stiski ukrenili za obstoj delavstva
vse, kar smo mogli, — vse to je do-
kaz, da je bilo naše delo dobro in
plemenito, in naše delavstvo bo zna-
lo samo presoditi, kako podla in ob-
sodbe vredna so sumničena našega
težkega dela in njegovih čistih na-
menov od strani ljudi, kojih roka so
vsled tega lepe in čiste, ker niso nič
praktičnega delali.

Napram Rusiji ali sovijski Rusiji
naša država ni napravila sovražnih
korakov. Mi smo ravnali tudi v tem
oziru kot socijalisti in dosegli, kar se
je dalo pri težkem pritisku od stran-
entente doseči. Med možnostjo, da se
vse doseže in med tem, da se nič ne
doseže, je nešteto stopenj. Res je, da
se je zgodilo to, kar je bilo v danih
razmerah nujno: meščanska država
se je utrdila.

Utrdila pa se je tudi razredno za-
vedni proletarijat. Njegove organi-
zacije so postale pripravljene za boj.
Tako prihaja zopet čas, ko bomo
lahko še vse ostreje povdarili načeto
razrednega boja.

Ki smo ga imeli vedno pred očmi.
Naša stranka le izstopila iz vlade,
dovršivši svojo nalogo.

Sedaj vodi pot

v opozicijo.

koje ostrija proti meščanskim
strankam bo tem neizprosnejša, čim
huji bo pritisk na delavstvo. Blizu
se čas, ko se bo to pokazalo.

In kaj je bilo končno naravnje
in pravičnejše, kakor da se le dovo-
lilo zastopnikom kmečko delavske
zveze v Mariboru in Koroški, ki po-
menjalo novo silo v stranki, v teh
usodnih dneh njim odgovarjajoče za-
stopstvo.

Dosedanje delo naše stranke nam
le porok, da boste stonili vsi na plan
in odbili vsak napad na njo.

Tisti, ki so od naše stranke od-
padli, razpošillali te dni letake in
manifeste. Vrnite jim njihove tisko-
vine nazaj in ne pustite, da bi se
delalo z njimi zmedo v delavskih vr-
stah!

Vse dopise pošiljajte odslej na
tlačništvo socijalno demokratične
stranke, ki je začasno v Selenburgo-
vi ulici 6, II. nadstropje.

Prepričani smo, sodrugji, da boste
ostali zvesti stranki, ki ima za seboj
lepo zgodovino dela za blagor pro-
letarijata.

S sodružnim pozdravom:

Načelstvo jugoslovanske soc. dem. stranke v Sloveniji.

O ustavi češkoslovaške republike.

Praga, 1. marca 1920.

V zadnjih dneh preteklega meseca
je bila predložena narodni skupščini
ustavna listina, katero je izdelal po-
seben ustavni odbor. Zanimiva je pri
tem okoliščina, da je sklepala o teh
temeljih zakonih narodna skupšči-
na, ki ne zastopa niti dve tretjini
vseh državljnov. Češkoslovaška dr-
žava ima namreč skoraj 40% prebi-
valstva, ki ni češkoslovaške narodno-
sti, med tem v prvi vrsti Nemce, ka-
terih je nad 30%, in ki nimajo nika-
kega zastopnika v skupščini. Iz tega
vzroka se država prav za prav tudi
ne more opravljeno označevati kot
češkoslovaška. S strogo demokra-
tičnega stališča, na katerem posebno
sedaj meščanstvo tako rado laha,
ker se boji nasilne gospodarske de-
mokratizacije na podlagi začasne
diktature socialistov, bi se moralo
poklicati zastopnike vseh državlja-
nov k skupščini in odobrenju temelj-
nih zakonov države in najti bi se mo-
ralo tudi kako drugo, nevtrarno ime.
Če že mora ta novi konglomerat na-
rodov v tem jako prisiljenem okvirju
obstajati, ta država ima šest različ-
nih narodov: poleg Čehov in Slova-
kov so tu Nemci, Madžari, podkar-
patski Rusi in Poljaki. Predstavlja
bo do gotove meje novo in zmanjša-
no, ampak skoraj gotovo izboljšano
izdajo stare Avstrije. Če bi se uve-
ljal na tem ozemlju princip samo-
odločbe narodov in izvedel plebiscit,
bi se država takoj znatno skurčila. Za-
to je povsem umljivo, da odklanjajo
češki nacionalisti princip samood-
ločbe, seveda ne za se, pač pa za
svoje sosedes in se zaletavajo v vsa-
kogar, ki očita antanti krivico ali
pa omalovažuje sklepe pariške mi-
rovne konference. In tako se bo
sklepalo o ustavi brez »premaganih«.

Predloženi ustavni zakoni so jako
demokratični. Na prvem mestu stoji,
da je ljudstvo edini vir državne ob-
lasti. Državna oblika je demokratična
republika z voljenim prezidentom
na čelu. Nerazdružljiv del države
tvori ozemlje Podkarpatskih Rusov,
ki bo imelo najširšo avtonomijo z gu-
vernerjem na čelu. Državne barve
so rdeča, bela, modra. Zakonodajno
moč izvršuje narodna skupščina, ki
obstaja iz dveh zborov: poslanske
zbornice in senata. Prva ima 300,
druga 150 članov. Volitve se vrše za
obe zbornice na nedeljo. In sicer po
splošni, enaki, direktni in tajni vo-
lilni pravici. Pravico, voliti v poslan-
sko zbornico, imajo vsi državljani
brez razlike spola, ki so dopolnili 21.
v senat pa oni, ki so dopolnili 30. le-
to. Voljen je lahko v poslansko zbor-
nico vsak državljn brez razlike spo-
la, ki je dosegel vsaj 30. leto in v se-
nat, ako je dosegel 45. leto. Funkcij-
ska doba poslanske zbornice traja 6
senat 8 let. Na mesto priese stopa
objuba, ki se glasi: Obliubiam, da
bom veren republikli češkoslovaški,
da se bom držal zakonov in da bom
vršil svoj mandat po svoji zmožnosti
in vesti. Zbornici sklicuje prezident
dvakrat na leto, v oktobru in marcu.
Zbornici sta sklepni ob navzočnosti
tretjine vseh članov. Sklepa se z
nadpolovično večino navzočih. Za
zmerno ustave je treba tripetinsko
večino vseh članov, za napoved vojne
je potrebna dvotretninska večina,
ako tvorijo navzoči dve tretjini vseh
članov. Sklep poslanske zbornice po-
stane zakon proti sklepu senata, ako
pristane ona z nadpolovično večino
vseh članov na svojem predlogu. Ako
je ovrgel senat s tričetrtinsko
večino vseh svojih članov osnovo
poslanske zbornice, postane ta za-

LISTEK.

Venček ruskih narodnih pravljic.

(Posrejeni Fran Pogačnik.)

Čaribna-kača.

Jahal je kozak po poti in zajezdil
v gost les. V tem gozdu le stal sredi
lase stog sena. Kozak le razlajal, da
si odnoči, legel je k stogu in na-
žgal pipo. Kadil je in ni opazil, kako
le spustil iskro na seno.

Ko se oddahne, sede zopet na ko-
nja in odjah. Ni še storil deset ko-
rakov, ko izbruhne plamen in raz-
svetli ves gozd. Kozak se obrne in
vidi, da gori stog sena, v ognju pa
stoji krasna devotka, ki mu glasno
kliče: »Kozak, dobi človek, reši me
smrti!«

»Kako naj te rešim, okrog in
okrog le plamen, ne morem do tebe!«

»Suni v ogenj s tvojim kopljem,
po njem zlezem iz plamena!«

Kozak sune kople v ogenj, a sam
stopi vsled prehudega žara nazaj. Ta
hip se krasna devotka izpremeni v
kačo, zleze na kople, se zmuzne ko-

zaku za vrat in se mu trikrat ovije
okoli vratu, rep pa vtakne v usta.

Kozak se prestraši in ne ve, kaj
naj stori. Tu izpregovori kača: »Ne
boj se, dobi mladenič! Nosi me na
vratu sedem let in išči cinovo car-
stvo. Ko prideš v to carstvo, ostani
tam in preživi v njem še sedem let,
ne da bi ga le trenotek zapustil. Če
to izpolniš, boš srečen!«

Kozak se napoti iskat cinovo car-
stvo. Mnogo časa je minulo in mnogo
vode preteklo, koncem sedmega leta
pa dospe do strme gore. Na tej gori
le stal grad iz čina, okoli nlega pa
visoka belokamena stena.

Zleze na goro, stena pred njim se
razmakne in on stopi na široko dvo-
rišče. Ta hip se razmota z nje ka-
ča, zadene ob voliko zemljo, se iz-
premeni v krasno devotko in izigne.

Kozak postavi konja v konjarni-
co, gre v dvorec in začne ogledovati
dvorane. Povsod zrcala, srebro in
baržun, a nikjer žive duše.

»Ej,« si misli, »kam sem zašel!
Kaj bom jedel in pil! Lakote bom
moral umreti!«

Komal se mu porodi ta misel, že
stopi pred njim pripravljena miza, a
na njej jedi in pijače v obilici.

Jame jesti in piti. Ko si priveže
dušo, se spomni na konja in gre v
konjarnico. Pride tja in vidi, da stoji
konj pri lasih in zoble oves.

»No, to mi le všeč! Živel bom
brez sile in skrbil!«

Dolgo je živel v gradu in polotil
se ga le neizmeren dolgčas. To ni
šala, živeti tako sam — samcat in ne
črhnuti z nikomur niti besedice.

Iz gorja se nabile in pride mu na
um, pobegniti v svobodni svet. Toda
kamorkoli stopi, povsod stena brez
vhoda in izhoda! Tedaj se vznevolji,
zgrabi kol, gre v dvorec in bile po-
zrcalnih in steklu, trza baržun, lomí
stole in premetuje srebro. Češ morda
pride gospodar in ga izpusti na svo-
bodo.

A nihče ne pride. Kozak leže spat.
Ko se drugi dan zbudi, pošta in po-
želi jesti. A, glej, jedi ni!

»Eh,« si misli, »oblastnost se sa-
ma kaznuje! Včeraj si razsajal, da-
nes gladiš!«

Toliko da se pokesa, že stoji pred
njim jed in pijača.

Preide nekaj dni. Kozak se zju-
traj prebudi, pogleda skozi okno in
vidi, kako stoji pri vratih njegov
konj osedlan. Kaj neki pomeni to!

Umije se, obleče, pomoli k bogu, vza-
me svoje dolgo kople in stopi na pro-
strano dvorišče.

Zdajci se mu prikaže krasna ca-
rična: »Zdravstvuj dobi mladenič!
Sedem let je minilo, rešil si me go-
tovo pogube. Vidi, da sem carična.
Vame se je zalubil Večni Mršavec,
ugrabil me očetu in materi in me ho-
tel imeti za ženo. Jaz sem se mu po-
smehovala, zato se le razsrdil in me
začaral v luto kačo. Hvala ti za dol-
gotrajni trud. Sedaj pojdiva k moje-
mu očetu. Hotel te bo nagraditi z
zlatom in dragulji, a ti ne temli nič-
sar, reči ga prosim, naj ti podari so-
deček, ki stoji v kleti.«

»A kako korist bom imel od
njega?«

»Ako ga poviš na desno, ti zra-
ste grad, ako na levo, grad izgine.«

»Dobro, pravi kozak, sede na ko-
nja in posadi nanj tudi devotko. Vi-
soke stene se mu same razmaknejo
in on odjezi.

Pride v namenjeno carstvo.
Kraj zagleda svojo hčer, se je silno
razveselil, lame kozaka zahvaljavati
in mu ponuja mehove zlata in bise-
rov.

Kozak pravi: »Ne potrebujem niti
zlata, niti biservov. Dal mi v spomin
sodeček, ki stoji v kleti!«

»Mnogo zahtevaš, brat! A naj bo!
Hiči mi le ljubša od vsega: za njo mi
ni niti sodečka žal! Vzeml ga v bo-
jem imenu!«

Kozak vzame carjev dar in odpo-
tule v bel svet.

Med potom ga sreča siv stavec,

ki ga prosi, »dal mi jesti mladenič!«

Kozak skoči s konja, odveže so-
deček, ga poviš na desno in že stoji

pred njima čudovit grad. Stopita v
razkošne sobe in sedeta za priprav-
ljeno mizo.

»Hej, zvesti sluga, zakliče kozak,
»prinesite mojemu gostu jedi in pi-
jače!«

Ni še prav dogovoril, ko prinese
sluga celega vola in tri kotle piva.

Stavec začne jesti in hvaliti. Poje
vsega vola, izpije vse tri kotle piva,
se oddahne in vli: »Malo je bilo, a
kaj hočem! Hvala ti za gostoljubje!«

Odide iz gradu, kozak povoli
sodeček na levo in grad izgine.

Stavec reče kozaku: »Dal, me-
njava, Jaz ti dam meč, a ti meni
sodeček!«

»Kaj mi bo meč?«

kon, če zahteva to tripetinska večina vseh članov poslanske zbornice. Predlog senata, katerega je ovrgla poslanska zbornica z nadpolovično večino vseh članov, ne more postati zakon. V slučaju da odkloni poslanska zbornica vladni predlog, predložijo lahko vlada po enoglasnem sklepu dotični predlog ljudstvu na glasovanje. Glasovati ima pravico vsakdo, ki je opravičen voliti v poslansko zbornico. Prezident ima pravico vrniti zakon zbornici. Če pristajata obe zbornici z nadpolovično večino na svojem predlogu, se ta zakon. V dobi nezasedanja zbornice kontrolira vlado poseben odbor, v katerem je 16 članov iz poslanske zbornice in 8 iz senata, ki se volijo na eno leto. Volitve za obe zbornici se vrše po proporciji. Združevanje strank je nedopustno. Prezident voli narodna skupščina, t. i. poslanska zbornica s senatom na 7 let. Prvega predsednika Masaryka se to ne tiče. Voljen je lahko vsak državljan, ki je dosegel 35. leto. Prezident ne more biti izvoljen dvakrat zapored. Poleg drugih pravic ima pravico imenovati ministre, določati njih število, imenovati visokošolske profesorje, sodnike in državne uradnike od VI. činovnega razreda navzgor in vse častnike. Člani vlade ne sme biti obenem član vodstva, nadzorništva ali pa zastopništva kakšne akcijske družbe ali pa zadrage, ki deluje radi dobička. Predprave spola, rodu ali pa poklica se ne priznavajo. Naslovi so dovoljeni le, v kolikor označujejo urad ali pa poklic. Akademskih naslovov se to ne tiče. Zasebna lastnina se sme omejiti le potom zakona. Jamči se svoboda tiska, javnega zborovanja in ustanavljanja društev. Znanstveno raziskovanje in širjenje rezultatov vede kot tudi umenosti je prosto, v kolikor se ne protivi zakonu. Javni pouk mora biti urejen tako, da se ne protivi rezultatom znanstvenega raziskovanja. Nikdo ne sme biti siličen k udeležbi kakšnega verskega obreda, razen če izvira to iz očetovske ali pa varuške pravice. Vsi prebivalci imajo pravico javno in zasebno izvrševati katerikoli konfesijo, v kolikor ni v nasprotju z javnim redom ali pa z pravnostjo. Verskim družbam ureja zakon glede uprave njih notranjih zadev in imetja zadeve enako kot podobnim družbam. Vse verske konfesije so pred zakonom enake. Brambna dolžnost je splošna. Vsi državljani brez ozira na plemo, jezik ali vero so pred zakonom enakopravni. Konfesija in jezik ne smeta ovirati dostop k javnim službam, uradom in činom. Državljan imajo pravico v meji zakonov rabiti prosto katerikoli jezik. Nastitno odnarodnjenanje je nedovoljeno in kaznivno.

To so glavne poteze predložene ustave. Za nekatere točke so se vršile na časopisih ostre polemike. Predvsem glede senata. Proti senatu so nastopili socialdemokrati in klerikalci, za senato so se potegovali narodni demokrati in agrarci. Socialisti (bivši nar. socialisti) niso bili principielno proti senatu. Zahtevali so samo, da bi bil senat gospodarskega značaja. Senat, kot je predlagan, je pač popolnoma odveč. Tvoril bo samo nekako brzdo. Meščanstvo se pač povsod boji prehitrega napredovanja. Senat bi bil na mestu le, če bi imel posebne predprave, kar le pa v demokratični državi izključeno, ali pa če bi bila to korporacija, sestavljena izključno le iz zastopnikov znanosti, tehnike, gospodarstva in

»To je meč samoseč. Treba je z njim le zamahniti in razbije vsako silo, najsilnejšo. Vidiš tam gozd? Hočeš, da poskusiva?«

Starec potegne meč, ga zavrti in pravi: »Stopi meč-samoseč, posekal temni gozd.«

Meč šine, podira drevje in zlaga v sežnje. Poseka vse in se vrne k gospodarju.

Kozak se ne obotavlja dolgo, izroči starcu sodček, sam pa prejme od njega meč-samoseč. Nato udari z mečem in ubije starca.

Potem priveže sodček k sedlu, sede na konja in sklene vrniti se k carju.

Medtem je prihrul pred carjevo prestolico silen sovražnik. Kozak zagleda nečiste čete in zavpije meč: »Meč-samoseč, stori svolo dolžnost in posekaj sovražno vojsko!«

Padale so glave in lila je kri. Ni pretokla minuta in vse polje je bilo pokrito s trupli.

Kralj izdi kozo ku naproti, ga objame, poljubi in mu objubi hčer v zakon.

Svatba je bila sijajna. Tudi jaz sem bil prisoten, pil sem medico in vino, po brkah mi je teklo in kapljalo na tla.

metnosti, strokovnih in drugih podobnih organizacij oziroma komor in ki bi imela nalogo pretehtati predloge glede tehnične in gospodarske izvedljivosti. Prezidentu je prisodil ustavni odbor pač preveč moči, kar je tudi precej v nesoglasju s prvo točko, ki pravi, da je edini vir oblasti ljudstvo. Po zaslugi narodno demokratske stranke se v ustavni predlogi ni sprejel očito princip ločitve cerkve od države. Drugeče je cerkev v javnem življenju praktično takorekoč že ločena od države, kajti vlada se ne udeležuje nikakih cerkvenih obredov, odpravljena je oblikovna cerkvena prisega in odstranjeni so že vsi cerkveni znaki iz šol. Glede oborožene sile zahteva socialdemokratska stranka milični sistem. Meščanske stranke pa se ogrevajo za stalno armado po starem vzorcu. Narododemokratska stranka z dr. Kramarjem na čelu, ki glede

konvativnosti in reakcionarnosti zelo uspešno konkurira s klerikalci, se zaganja zelo srdito proti predloženim ustavi, ker si ji zdi vse preveč demokratična, posebno v lezičkovnem vprašanju. Kramarju ni dovolj, da je določena češkoslovaščina za državni, oficijelni jezik. On hoče več. Zahteva, da se pokaže Nemcem pest in da postopajo Čehi kot »Herrelvolk« v republik. Kar je pobijal pod Avstrijo, to propagira sedaj sam na isti način. Nacionalisti pač niso imeli nikdar in nikjer smisla za logiko. Vse pa kaže na to, da bodo imeli Čehi z lezičkovnim vprašanjem mnogo neprijetnosti in da bo bolehal ta novi narodnostni konglomerat na isti bolezn, kot je bolehal ranjka avstro-ogrska država.

(Dodatek: Ustavna predloga je bila z neznatnimi formalnimi izpremembami odglasovana in sprejeta.)

Iz Madžarske.

(Od našega poročevalca.) Budimpešta, 27. febr.

Kontrarevolucija še vedno divja. Gospod Horthy neprestano premišlja, kako bi ugonobil vse, kar je bilo kedaj socialno demokratičnega. Takozvane komuniste so že pobili belgardisti, sedaj pa se namerava iztrebiti vse, kar diši po socializmu. Krščanska gospoda pozna pojme ljubezni do bližnjega!

Gotovito ste že poročali svojim čitateljem, da so te dni na bestialen način umorili beli gardisti urednika soc. dem. dnevnika »Nepsave« sodr. Bela Somogyija. Stari sodrug že več mesecev ni imel mirne noči. Vsako noč le spal drugje, ker bil je obvešččen, da mu strežejo po življenju. Pred par dnevi so ga našli — mrtvega v Donavi. Truplo je bilo polno ran, v žepih pa težko kamenje ... noge seve zvezane ...

Kakor zvem, sta bila osumljena umora na sodr. Somogyija baron Nopysa in še en oficir. Policija ju je pro forma tudi takol aretirala, ali drugi dan zopet izpustila. Češ, da je teroristiška organizacija belih gardistov grozila najvišjemu poveljniku policije, da postane nepokorna in da začne s pogromi. Na umoru so udeleženi nadporočnik Heislas, baron Pronav, poročnik Seifick, žendarmerski nadporočnik Baghi in polkovnik Polkula. Ko je policija izvršila polizvedbe radi umora, je dobil rečat — poročnik Seifick, eden izmed krivcev ... Uradnika poštne hranilnice, Bela Neumanna, ki je slučajno zvedel o umoru Somogyija, so pa — zaprli v kasarne v Kelenfeld, kjer so ga tako stepli, da je čez par dni vsled tega umrl. Tudi inženierja Müllerja iz Segedina so na isti način umorili ...

Nacionalist o Marksu in Engelsu.

Smo soc. demokratična stranka, ki idealno temelji na naukih Karla Marksa in Friderika Engelsa. Na tem svojem programu smo delali 35 let in bomo še nadalje. Dr. Lemež, Petrič in V. Koleča pošiljajo okoli tiskana pisma z dne 2. marca t. l., v katerih vabijo organizacije in sodruge, da izstopijo iz naše stranke. Utemeljujejo to z — Marksom. Da bodo ljudje vedeli, kakšni tiči so ti-le možakarji, ponatisnemo del članka, ki ga je napisal dr. Lemež in objavil dne 12. avgusta 1917 v našem »Napredu« (štev. 25.) proti volji stranke. V tem članku piše dr. Lemež sledeče:

»Ni prezreti dejstva, da so igrali in še igrajo v socializmu veliko vlogo židje. In vprašanje židovstva je postalo ravno v tej volji silno pereče. Ni možno iti mimo židovstva, kadar se dotaknemo narodne in mednarodne misli.

Pri ideji internacionalizma je igralo židovstvo odločilno vlogo. Židovstvo je dalo pečat delavski internacionalisti. Seči moramo nazaj k Marxu in Engelsu, ki sta dala prva praktični smer socializmu na kontinentu. Oba sta bila žida. Marx in Engels sta postavila teorijo, da delavec nima domovine, da je tulec povsod. Ta teza potem tvori tudi ledro za idejo internacionalizma. Ako je rečnica, da delavec nima domovine, da zani ni koščka zemlje, na kateri bi visel s svojimi mladostnimi spomini, z vsem svojim bistvom, potem tudi ne eksistira narod in vse to, kar shvačamo pod pojmom narodnost, brezdomovinstvo negira narodnost za delavca, zani to vprašanje sploh ne obstoja. Na tem temelju je potem sezidana vsa Marxova ideja internacionalizma, tako lo razumevali vsi stari socialisti iz prvih dni. Internacionalizem pomeni v tem smislu breznarodnost v teoriji, v praksi pa sankcijo raznarodovanja pripadnikov

onih narodov, ki še niso toliko srečni, da bi živeli v lastni narodni državi. Da se je internacionalna politovila tako, dokazujejo vse prireditve delavske internacionalne organizacije, ki je priznavala predvsem državne in ne narodne enote. Izjemo je delala edino le pri Poljakih. Posebno jasno se je pokazalo ob priliki, ko je prišlo na razgovor češko vprašanje lastne neodvisne strokovne organizacije. Klicali so takrat svoj anatoma in pridružili so se zboru vsi pravoverni marksisti, ki oreradi znamenja socializem z marksovinu nauki. V tem oziru niso nič boljši kot katoličani s svojimi dogmami.

Toda volja je jasno dokazala, da delavstvo ni brezdomovinsko, da ravno tako globoko korenini v narodu in njeega duševnem življenju in njeega mišljenju, kot vsak drug, da za delavca narodnost ni fantom, marveč krepko dejstvo, ki leži v globini duše zakonano. Pokazalo pa se je nasprotno, da je bila internacionalna opadnata stavba, ko je bilo nje bistvo breznarodnost v teoriji, v praksi pa priznavanje vladalčih narodov.

Razumljivo je, da sta povdarjata žida Marx in Engels brezdomovinstvo delavca. Ne smemo prezreti dejstva v zgodovini znanosti, da noben znanstvenik ne more povzpeti do one višine objektivnosti, ko bi zamogel popolnoma hladno opazovati pojave in pojmiti njih bistvo in njih razvoj tako, kot bi stal zunaj sveta, kje v svetovnem prostoru na vse strani svoboden in neodvisen duh. Ljudje smo vsi in če skušamo biti še tako nepristranski, vedno in vedno se oziramo lastni jaz s svojo preteklostjo in s svojimi željami. To pa ne velja le za povprečnega človeka, to velja za znanstvenika, zlasti za onega, ki promatra družbene pojave.

Ako upoštevamo to dejstvo na eni strani, na drugi pa predočimo žida kot člana židovskega naroda, potem se nam malo razjasni, da razumemo omenjeno Marxovo tezo. Sedaj pa vprašamo: Ali so ti ljudje popolnoma nezreli ali pa so — nepošteni?

REGENTOVA ČESTITKA MASARYKU.

LDU Praga, 9. (ČTU.) Poslanik Ivan Hribar je v nedeljo izročil predsedniku Masaryku lastnoročno pismo s čestitkami regenta prestolonaslednika Aleksandra. Pri zopetnem sprejemu poslanikov je izročil poslanik Cierk predsedniku čestitke lorda Curzona. Predsednik Masaryk je odgovoril na lastnoročno pismo regenta prestolonaslednika Aleksandra z nastopnim lastnoročnim pismom: »Hradčani, 8. marca 1920. Vaše kraljevo Visočanstvo gospod regenti! Prisrčno se zahvaljujem za ljubeznive izjave Vašega priznanja in prijateljstva. Odlikovali ste me z Vašim najvišjim redom in me počastili z lastnoročnim pismom. Vaše priznanje me napolnjuje z odkritosrčnim veseljem. Odpor proti bivši avstro-ogrski in njeni politiki je naše narode združil k obrambi in meni je dodelila sreča, da sem mogel pobližje spoznati Vaš narod in ga v ljubliti. Spominjam se z veseljem, da sem se v Londonu mogel sporazumeti z Vami in Vašimi državniki. V moji zunanji delavnosti nisem nikdar pozabil na jugoslovenski narod, ker bo Vaša svoboda in moč tudi nas jačila. Ostanim o edini! Želim Vašemu narodu, njegovemu Velicanstvu kraljevemu očetu, in Vam najboljšo uspehe! — T. Masaryk.«

FRIEDLÄNDER ARETIRAN

LDU Gradec, 9. (ČTU.) Komunistični vodja dr. Friedländer, ki je došel na Stajersko brez potnih listin ter govoril na komunističnem shodu v Kapfenbergu, je bil v Brucku ob Muru aretiran. Poslali so ga preko meje.

MADŽARI HOČEJO BELO KUNA.

LDU Dunaj, (ČTU.) Policija je dognala, da so bile pri poizkusu odvzeti Belo Kuna iz bolnišnice v Stockerau-u. udeležene osebe, ki so v službi madžarskega vojaškega vrhovnega poveljstva. Na Dunaju so aretirali bivšega poročnika Ivana Probst, madžarskega nadporočnika Jožefa Szent Mikloszja, barona Liptaya in Reiningerja. Pri Liptayu so našli načrt stockerauske bolnišnice in sobe Bele Kuna. V afero je zapleten tudi grof Salm iz Budimpešte.

HORTHYJEVE GROZOTE.

LDU Dunaj, 9. (ČTU.) »Abende« poroča iz Budimpešte, da so v zadnjem času na Grossvi kliniki lečili nad 400 oseb, katerim so Horthyjevi banditi iztaknili desno oko.

HUSZAR SESTAVI ZOPET MADŽARSKO VLADO.

LDU Budimpešta, 9. (DunkU-OKU.) Državni upravnik je danes dopoldne sprejel ministrskega predsednika Huszarja in mu poveril sestavo novega kabineta.

SOCIJALISTI NE STOPIJO V OGRSKO VLADO.

LDU Budimpešta, 9. (ČTU.) Socijalistični vodja Vanszak je naznanil državnemu upravniku Horthyju, da njegova stranka ne vstopi v vlado.

BRANTING SESTAVI NOVI ŠVEDSKI KABINET.

LDU, Kodani, 8. (DunkU.) »National Tidende« javlja iz Stockholma, da je kralj sprejel socialističnega voditelja Brantinga in ga naprosil, naj prevzame sestavo novega kabineta.

STAVKA V OSTROVI-KARVINU.

LDU, Dunaj, 9. (DunkU.) Po poročilih listov iz Moravske Ostrove, je iznova izbruhnila stavka v Ostrovi-Karvinu. Vsega skupaj stavka približno 4000 delavcev. Dogodili so se izgedi proti nepriljubljenim uradnikom in nadzornikom.

RDEČA ARMADA ZAVZELA IRKUTSK.

LDU, Berlin, 9. (DunkU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Kodanija: »Extrablade« poroča iz Helsingforsa, da so bolševiki zasedli Irkutsk. Potemtakem imajo vso Sibirijo v rokah.

PRODIRANJE RDEČE ARMAD.

LDU, Moskva, 9. (DunkU.) Frontno poročilo z dne 8. t. m.: Na severni fronti smo zavzeli Bineg in Kem. — Na zapadni fronti poljski napadi pri Mosyru in Ovuču. — Na

južni fronti nelzpremenjeno. — Na kavkaški fronti prodiramo dalje.

NEVARNOST VOJNE MED POLJSKO IN RUSIJO.

LDU Washington, 9. (DunkU.) »Chicago Daily News« objavljajo poročilo posebnega poročevalca iz Moskve, da so poluradno po Poljski objavljeni mirovni pogodi, ki obsegajo tudi meje iz leta 1772, povzročili pri vsem ruskem prebivalstvu brez razlike največjo nejevoljo. To bo brez dvoma dovedlo do nove vojne. Maksim Gorkij, vodja duševnih delavcev, se je izjavil napram poročevalcu, da bo Rusija poslala še enkrat Poljski bratsko svarilo.

RUSIJA NE MARA VOJNO.

LDU, Moskva, 9. (DunkU.) »Brezlično.« Ljudski poverjenik za zunanje stvari Čičerin je brezlično prošil angleško, ameriško, francosko, italijansko in japonsko vlado, naj bi vplivale pri poljski vladi na to, da bi ustavila vojaške napade na sovjetsko Rusijo. Ruska in ukrajinska sovjetska republika, ki hoče oboje živeti s Poljsko v miru, se nahajata v novem položaju in morata naznaniti zavezniškim vladam, da z ozirom na predstoječe vojaške operacije ne morejo vzdrževati gospodarskih zvez z zavezniki, t. i. zvez, o katerih se pogaja ali katere name ravata skleniti. Rusija in Ukrajina pa sta še vedno pripravljene pričeti takojšnja mirovna pogajanja s Poljsko.

URADNIŠKA STAVKA NA PORTUGALSKEM.

LDU Lisbna, 9. (DunkU-Aegence Havas). Uradniška stavka traja dalje. Demokrat Silva se je moral odreči oblasti, ker se ministri niso mogli zediniti glede korakov, ki jih je treba podvzeti napram stavkujočim. Splošno se sodi, da bo predsednik republike Alvarezu Castru poveril sestavo vlade. Vsled stavke javne oblasti ne delujejo. Aretiranih je bilo 40 redarjev, ki so začeli stavkati, ker se jim ni izplačala mezda.

POKOLJI ARMENCEV.

LDU, London, 9. (DunkU.) »Brezlično.« Lloyd George je včeraj izjavil v poslanski zbornici, da so po vesteh, ki jih je prejela vlada, v zadnjih tednih Turki poklali v Celiciji nad 15.000 Armencev. Francoska vlada pošlje v Sirijo precejšnja ojačenja. General Gourand bo na ta način mogel oiačiti postojanke in preprečiti nadaljnje pokolje. Anglija pošlje svoje čete v Carigrad, odkoder jih bo po potrebi lahko uporabila v azijski Turčiji. Palestini in Egiptu. Carigradska posadka se poviša od 16.000 na 60.000 mož.

EKSPLOZIJA.

LDU, Neurath (Porenje), 9. (DunkU.) V ronsko-westfalni elektrarni se je davi razpočil parni kotel. Število mrtvih in ranjenih cenijo nad petdeset.

Iz ujetniškega tabora Matarello v Italiji.

Na sodr. Antona Kristana je dospelo danes sledeče pismo: »Oprostite, ker Vam pišemo nekoliko besed. Šestnaest mesecev bo že, kar je končala volna. Mi smo še vedno ujetniki, četudi so nam že davno obetali, da pridemo domov. Ali, zdi se nam, da nas vodijo le za nos. Vse obljube so bile prazne: v domovino ne moremo in ne moremo. — Koliko izmed nas jih je že umrlo — koliko nas je bolnih — drugi sodrug, strašno je naše življenje. Ubogi smo mi Slovenci in Hrvati — edino mi smo še ujetniki. Kaj le vzrok, da se nam kraja življenje in jemlje svoboda. Pomagajte nam! — Pozdravljamo Vas kakor tudi vso soc. dem. stranko. Vaši bodoči člani, sedaj ujetniki v taboru, skupaj sedem tisoč mož. Peter Bojko — Dolžnost osrednje vlade je, da napravi vse mogoče korake in reši uboge ujetnike iz težkega položaja. Pozivljamo vse kompetentne faktorje, da store v tem pogledu svoje dolžnost.

Klerikalci proti beguncem.

Našim čitateljem bo še v spominu, da je klerikalni list »Straža« v Mariboru obdolžil sodr. Prepeluha, da je porabil denar, namenjen beguncem, za sebe, to je, da ga je ukradel. Sodr. Prepeluh je proti listu vložil tožbo. V svoji zadnji, 23. številki pa se »Straža« izgovarja, da tega ni nikoli trdila in pravi, da se li o tem nikoli niti santalo ni. Sedaj popravlja svoje grdo obrekovanje s tem, da trdi, da je bil denar za begunce »prohito« porabilen in da le to tisto »majurno gospodarstvo«. Ta je pa do-

bra! Vsi begunci vedo, kakšne podpore so dobivali — od 1 K 60 vin. do 2 K na dan in osebo. Begunski dijak pa po 4 K na dan. »Straža« toraj trdi, da so bile te podpore previsoke ali pa sploh nepotrebne. Ker so se podpore izplačevale vsaj v tej neznatnosti, imenuje »Straža« to »malomarno gospodarstvo«. Res je samo nekaj: Klerikalci so bili vedno in so še danes nasprotniki podpiranja tistih nesrečnikov, ki so vsled kapitalizma in klerikalne politike prišli v nesrečo. Klerikalci so vedno nasprotovali beguncem, to ti sami prav dobro vedo. Iz vsega pa je zopet dokazano le to, da se klerikalizem v političnem boju poslužuje samih laži in da mu je resnica tista hčerka božja, ki ni za ta svet, saj za naše klerikalno časopisje ne!

Novice.

— **Uboj na Jelačičevem trgu v Zagrebu.** V nedeljo dopoldan sta šla po Jelačičevem trgu v Zagrebu legionarja dobrovolca Milič Martinović iz Vojniča in Ilija Radaković iz Udbine. Ko sta hotela kupiti kruh prodajalcu M. Skvoršiću plačati s starim dinarskim bankovcem, ga Skvoršić ni hotel sprejeti, vsled česar je nastal prepir. Legionar Martinović pa je potegnil samokres in ustrelil trikrat na Skvoršića, ki je bil takoj mrtev. Stražniki so z veliko težavo ubranili legionarja pred razjarjenim ljudstvom. Dvovica je bila predana vojaškemu oblastem. Temu je vzrok, ker se do danes nimamo naredbe, da se morajo tudi stari dinarski bankovci sprejemati po kurzu 4 K.

— **Regulacija Save.** V Zagrebu se je nedavno mudil delegat ministrstva za promet ter je z merodajnimi krogi konferiral o vprašanju regulacije Save, da bo plovna do Zagreba (dosedaj vozilo parobrod samo do Siska), kjer bi se zgradilo rečno pristanišče. Med Zagrebom in Rugvico je le treba poglobiti samo na treh mestih, kar bi se moglo izvršiti v zelo kratkem času. To obrežno mesto bi se moglo zvezati z železnico z Zagrebom. Železniško progo bi bilo treba podaljšati samo za 7 kilometrov do Dugog Sela. Regulacija Save med Rugvico in Zagrebom bi trajala približno poltrideset let.

— **Slikarska šola v Sarajevu.** Akademski slikar P. Tješić in R. Petrovič nameravata otvoriti slikarsko šolo v Sarajevu, v kateri se bo predvsem poučevala portretiranje, ki se da bo pozneje izpremenila v slikarsko akademijo.

— **Promet na železniških pragoih sarajevskega ravnatelstva.** Državne železnice sarajevskega ravnatelstva so prevažale od 1. junija 1919. do konca januarja 1920. 2.480.248 oseb, 653.386 ton blaga, dohodkov je bilo 79.235.060 kron. V istem razdobju leta 1918-19. je bilo prevažanih 3.426.645 oseb in 620.343 ton blaga ter je bilo dohodkov 32.682.830 K. Po tem se je v tem razdobju zmanjšal promet za 946.397 oseb, a blagovni promet zvišal za 33.043 ton. Skupni dohodki so se zvišali za 46.552.230 kron, a to vsled znatnega zvišanja tarifnih pristojbin.

— **Zavratnica (kravata) 775 kron!** Tako drago prodajajo zavratnice dunajski trgovci! »Arbeiter Zeitung« prinaša na podlagi tega dejstva obširen avdionik, kjer se peča z vprašanjem najpotrebnejšega uvoza v državo in s prepovedjo uvoza luksurijskih predmetov.

— **O plačanju carine v Nemčiji v zlatu.** Vrhovni svet je predčasno dovolil Nemčiji, da sme pobirati carino v zlatu. Ta dovolitev pa se dosedaj še ni mogla praktično izvesti, ker še niso vpisali za to potrebne dovolitve posameznih poveljnikov okupacijskih čet. Kakor javlja italijanska komisija v Koblenzu, je bila izdana na omenjene poveljnike naredba, da v tem pogledu podpirajo nemško vlado. Vsled tega se pričakuje, da se bo s pobiranjem carine v zlatu pričelo v najkrajšem času.

— **Prisilni koraki angleških trgovcev proti Nizozemski radi ekscesarja Viljama.** »Daily Mail« poroča, da so sklenile velike angleške trgovce, da toliko časa prekinijo vse trgovske zveze z Nizozemsko, dokler se ne bo Nizozemska izjavila za interniranje Viljama, kojega se mora na vsak način napraviti neskočljivim, ker je poruben za svetovni mir in napredek. — Kakor bi bil Viljem res glavni krivec svetovne vojne in ne tudi medsebojni kapitalistični boj za gospodarsko svetovno nadvlado.

— **Zvišanje poštnih pristojbin v Franciji.** Po sklepu francoske poštanske zbornice so se zvišale poštnine, brzojavne in telefonske pristojbine. Navadni porto za pismo se je povišal od 15 na 25 centimov. Od povišanja

teh pristojbin se bodo povečali državni dohodki Francije za okroglo 280 milijonov frankov.

Občinski svet ljubljanski.

Najprej je v torkovi obč. seji dr. Tavčar slavil prigradom 70-letnice Masarykove njegovo delo, naglašal prijateljske odnose med Jugosl. in Čehoslov. republiko ter bo čestital v imenu mesta Masaryku potom ministrskega predsednika Tusarja. — Doklade na užitnino za alkoholno blago se zvišajo s 1. t. m. za Spirit in rum za 3 K, za žganje 2 K, za vino 74 vin., vinski mošt 51 vin., sadni mošt 12 vin., pivo 32 vin. na liter. — Poverjenstvo za socialno skrb bi rado kupilo belgijsko vojašnico, da se preuredi v invalidne šole. Občinski svet načelno ni proti prodaji. — Gostilščina se zviša s 1. majem do 31. decembra 1929 pri najemninah do 200 K 2%, do 600 K 4%, do 800 K 6%, do 1000 K 8%, do 1200 K 10%, do 1400 K 12%, do 1600 K 14%, do 2000 K 16%, do 4000 K 18%. — Mestna zastavljavnica se opusti že 15. t. m. Zastavljeni predmeti se morajo rešiti do 1. septembra t. l. sicer bodo prodani. — Zgradba treh stanovanjskih hiš v leseni konstrukciji se sklene v Prulah. Te hiše bodo veljale domala 3 milijone kron. Ob cesti v Rožno dolino se proda mestni svet za dve poizkusni hiši iz šamotnega betona inž. Dukšiču. Predkupno pravico za ti hiši si mesto pridrži. — Plin se podraži na 5 K m³. — Vozni listi električne železnice se podraže na 1 K. — Izvoščem se dovoli zvišanje tarife na 15 kratni znesek iz leta 1902. Nekaj podrobnosti še poročamo.

Dnevne vesti.

»Slovenec« profil cenil prehrani.

»Slovenec« piše v svojem članku dne 9. t. m., da je pretil državnemu gospodarstvu polom zlasti zaradi tega, ker je imelo slabo prehranjevalno politiko. Oglejmo si stvar nekoliko. Dr. Korošec je prodal poliske pridelke, žito, žito, žito, ko je bil prvič v vladi, za celo leto denarnim magnetom in prekupcem. Vršilo se je seveda veržništvo z živili, ker tem ljudem ni mogel nihče blizu. Ko je bil minister prehrane Bukšec, je skušal vsaj siromašnejim slojem oskrbeti cenilsko prehrano in le zaradi tega zagovarjal večje kredite zanj, ter za nakup žita, dokler je bilo še ceneje. In zato, ker je Bukšec hotel pomagati potrebnim slojem in jih iztrgati pijavkam, pravi klerikalni »Slovenec«, da ta politika ni dobra. Zakaj? Zato, ker bi se bili bogatini morali preveč obdavčiti. In dejanja že dokazuje, kakšno gospodarsko politiko smatrajo klerikalci za dobro. Ti ljudje zahtevajo, da se živila podraže, moka je že dražja in bo še. Siromak, delavec, če ne more kupiti, pa strada in pogini. Že več tednov sedi ta gospoda v vladi, pa se vse tako hitro draži, da se še nikoli ni tako. Kje je zdaj tista ljubezen do ljudstva, sočutje, dobra volja? To vas boli, ker je prejšnja vlada hotela uvesti cenilsko prehrano za mezdno ljudstvo!

Shod v Šiški.

V torek zvečer so sklicali odpadniki, ki se skrivajo pod firmo »delavska socialistična stranka« mal shod v gostilno g. Sterna v Šiško. Da bi vedel, kako bodo ti nesrečni nastopali na shodih, prišel je na ta shod tudi s. A. Kristan, ki stanuje v isti ulici v Šiški. — Shod je otvoril nekdanji »neodgovorni« urednik Furlanove »Balje« Jaka Žorga. Predsednika niso volili, sklicatelj je »vodil« zborovanje. Prvi je govoril Rudolf Golouh. Demagoške fraze, sumničanja in podkivanja, zavijanja resnice — mojster je Golouh kot »komunist«. Za njim se je ozrlil k besedi sodrug Kristan v namenu, da poda jasno sliko: zakaj se doslej jugoslovanski proletarijat ni udelnil in kako je prišlo do tiste oportunistične politike, ki jo je naša stranka smatrala za potrebno. Izvajanja sodruga Kristana so živo zadela gg. komuniste. Ko je došel do razlage, kako je bilo na Ogrskem in kaj se je nameravalo v Jugoslaviji — takrat je začela neka gruča »komunistov«, ki je bila, kot se je to pozneje izkazalo, za to organizirana — vpiti in razgrajati. Gospod sklicatelj Jaka Žorga je — odzvel besedo sodrugu Kristanu, češ da denuncira komuniste. Sodr. Kristan je proti takemu postopanju energično protestiral, ker shod naj ima namen, da vidimo, kaj je bilo in kako naj bo. Nastal je velik nemir in precejšno prerkanje. Kar se je zoprej omenjena gruča zakadi proti omizju sodr. Kristana, da ga dejanski napade. V obližu stoji sin sodruga

Kristana, ki je slučajno prinesel očetu neko obvestilo. Je postal žrtev te tolpe. Razbili so mu glavo. Kri ga je obilila... Sodr. Kristan se je moral podati iz zborovanja, da poišče za sina zdravniško pomoč. Komunisti so prešli prikratk nedolžno kri... Ponosni so lahko na to delanje. — Odlikoval se je zlasti gosp. Žorga Jaka, ki je žvižgal kot pastir: utaknil je dva prsta v usta... Njegovi pretorijanci pa so imeli nalašč zato kupljene piščalke... Sramota!

Preskrbite delavcem streho!

Prejeli smo: Javnosti je že znano, da policija mnogokrat aretirala delavce, ki so brez stanovanja in si morajo iskati prenočišča v šupah, podrtih barakah in vrtih hišicah. Kot SHS državljani mislimo, da imamo delavci pravico, zahtevati od naše države in vlade SHS, da nam preskrbi vsaj kako staro avstrijsko barako, kamor bi mogli hoditi spat in bi se mogli preoblačiti in čistiti. Sicer pa bi država tudi za zidavo kakega skupnega, večjega prenočišča za nas državljane, ki smo brez strehe, prav lahko poskrbela. Saj ne bodo stroški tako strašni... Ali smemo upati vsaj to? ... Ljubljanski delavec.

Kaj pa z vpokojenci lužne železnice?

Prejeli smo: Svoječas smo se vpokojenci lužne železnice že močno veselili, da tudi nam odpade od vladne mlže kaka kost. Ali pogalanja železničarjev z vlado so se vršila. O revščini vpokojenih železničarjev lužne železnice pa sploh ni bilo govora. Vpokojevalci državne železnice vsake kategorije imajo draginske doklade, samo mi z lužne železnice ne. Od gladi jih je že več umrlo in tih še bo, če ne bo pravočasno pomoči. Ali vlada res ne more napraviti reda in lužno železnico pristiliti, da nam prizna draginske doklade, nam, ki smo največji reveži. In ki še vedno ne dobivamo nobene doklade? Naši aktivni tovariši se tudi malo brigajo za nas, ali ko pridejo v pokoj, bodo spoznali, kako reveži smo bili mi. V Ptozovju pri Laškem stanuje neka K. Zamika, ki je služila pri lužni železnici 29 let kot prožna delavka. Nesreča je hotela, da si je v službi zlomila nogo. Nezgodno rento so ji svoččas odvzeli, tako da sedaj dobiva za svojih 29 let službe celih 10 kron mesečne pokojnine. Res so kapitalisti usmiljeni! Res imenitno se skrbijo za onemoglo, stare trpine z lužne železnice!

Mezdno gibanje mlinarstvih delavcev in mlinarji. V včerajšnji številki smo poročali besedilo dogovora, ki je bil dne 6. t. m. sklenjen med mlinarstvih delavci in zastopniki mlinarske industrije. Isti dan je bila v uradu odseka za prehrano enketi zastopnikov mlinarske industrije. Te enquete so se udeležili tudi: Žitni zavod, Gospodarska Zveza, Mestni magistrat ljubljanski, Trgovsko-obrtna zbornica itd. Mlinarji so v obširni spomenici zahtevali, da se jim zviša dosedanja mlevalna po 12 kron na 60 K za 100 kg. Utemeljevali so te svoje zahteve tudi z dejstvom, da mlinarji v Slavoniji že davno pobirajo 70 do 80 kron mlevalne in da prete velemilni v Slavoniji in Banatu uničijo mlinarsko industrijo v Sloveniji. Dr. Senekovič je predložil njih zahteve deželni vladi.

Zamenjava 1000kronskih bankovcev. Finančni minister je izdal glede zamenave 1000-kronskih bankovcev s ponarejenim kolkom posebno naredbo (N. br. 5124 od 26. februarja t. l.), ki se glasi takole: »Da se izognemo temu, da morejo brezvestni ljudje spečati med nepoučeni svet 1000-kronske bankovce s ponarejeno marko ter tako zanašati zmedo v denarni promet in oškodovati nezkušeno občinstvo, odredam: 1. Da vsi uradi, ki vršijo zamenjavo kron, tistim, ki prinašajo 1000-kronske bankovce, kolekovane s ponarejenimi markami, odvzamejo bankovce proti reverzu z lukato in jih obdržijo v depozitu do nadaljnih naredb. Na reverzu je treba označiti serilo in številko vsakega bankovca. Reverz mora imeti tekočo številko, ki se ujema s številko odgovarjajoče lukste. Uradi, ki vršijo zamenjavo, naj si sestavijo spisek vseh reverzov po tekočem številu. V tem spisku ima biti ime in priimek tistega, ki se mu odvzamejo tisočaki ter številko odvzetih bankovcev. 2. Da vodijo stalno evidenco o tem, koliko kronskih bankovcev se je komu zadržalo, in da predložijo o tem tedensko poročila generalnemu inšpektorju ministrstva za finance. 3. Da pri odvzetju bankovcev podučijo stranke, da se bo rešilo vprašanje o usodi teh bankovcev po končani zamenjavi kron.«

Iz današnjih dni. Poznamo učitelja vpokojenca, ki je dolgo vrsto let marljivo vzgajal slovensko mladino in bo sedaj obhajal 65. obletnico svojega rojstva in 45 letalco svojega slovstvenega delovanja. Torej pol stoletja je ta mož delal med ljudstvom v prid ljudstvu, predvsem mladini in kaj ima od svojega dela danes? Stradanje, veliko bedo in pomankanje...

Socialna slika. »Na dan zaslužim 20 K. Saj jih lahko pojem, gospod sodnik! Premog mečem. Vedno delam. Kar zaslužim, pa le še za hrano premo. Zadnje dni sem »beračil« in »naberačil« nekaj fižola. Tako se zagovarja pred sodnikom ljubljanskega okrajnega sodišča delavec Anton Z. — »Pokažite roke!« — pravi sodnik. Delavec pokaže roke. — Sodnik: »Uradno se konstatira, da ima obtoženec žulave roke, iz česar sledi, da dela. Sodba? ... Štiri dni strogega zapora zaradi beračenja! Beračenje ni za krepkega moža, ki že 38 let pridno dela...«

Druge slike. Pride mlad človek — postopač pred sodnika. »Pokažite roke!« — Človek pokaže roke. Sodnik: »Uradno se konstatira, da ima obtoženec tako gladke roke kot mestna gospodična. Sodba? ... Zaradi vlačuganja — 14 dni zapora.«

Deset let ne sme v Ljubljano veržnik z valuto. Valentin Homan, iz Škofje Loke. Okrajno sodišče je tega veržnika — starega, sivga moža — obsodilo na en mesec strogega zapora, ker se je povrnil v Ljubljano brez policijskega dovoljenja ter tu skušal prodati 995 srebrnih kron po 8 K 20 vin. Sodnik mu je dejal: »Vi ne smete 10 let priti v Ljubljano brez dovoljenja policije.«

Tajna prostitucija se po Ljubljani vedno bolj širi. Nujno je, da se ukrepa moderne sanitarno profilaktične odredbe.

Razstava bosanskih voznikov v obrtni šoli je bila 9. t. m. zaključena. Razstavo bo lastnik otvoril prihodnji teden v Mariboru.

Državna posredovalnica za delo. V delo se sprejmejo: gozdni delavci, hlapci, dekle, služkinje, kuharice, mizarji, šivilje za volaške obleke, valenci razne stroke, dlnarji, dlnarice, pletarji itd.

Redni občni zbor društva konceptnih uradnikov politične uprave v Sloveniji, se bo vršil dne 21. marca 1920. ob 9. uri dopoldne v mestni zbornici na magistratu v Ljubljani. k.

Iz stranke.

Sela odbora in vabljanih članov ljubljanske podružnice »Svobode« se bo vršila v četrtek ob pol osmi uri zvečer v tajništvo »Svobode«, Se-lenburgova ulica št. 6.

Občni zbor podružnice I. splošne železničarske organizacije se bo vršil v sredo, dne 10. t. m. ob 7. uri zvečer v Mahrovih hiši z običajnim dnevnim redom: Poročilo predsednika, blagajnika, kontrole, volitev novega odbora, raznoterosti, predavanje. Dolžnost vsakega organiziranega železničarja je, da se tega rednega letnega občnega zbora udeleži. — Odbor.

Sestanek ljubljanskih in okoliških zaupnikov, ki je bil sklican za ponedeljek, se bo vršil v četrtek ob pol 8 zvečer v istem prostoru.

Iz Slovenije.

Nomen.

Čitali smo v eni izmed zadnjih števil »Domoljuba« nekaj opomtni, ki pravi, naj se poboljšamo, ali pa se opis priobči v celoti. Mislimo, da nismo ničesar zakrivil, za kar bi se morali sramovati pred svetom, zato je gospodje na dan z vašo pritožbo, da bomo vedeli, za kaj pravzaprav gre. Sicer pa, kolikor vemo, imate vi še vedno masla na glavi, kakor si mi socialisti demokrati moremo sploh misliti. Vsled tega glejte, da ne boste preveč na solnce hodili! Pazite se tudi lažljivih obrekovanj v vašem »Domoljubu«. Ki jih vedno in vedno navtežujete nam socialistim demokratom, ker laži ni čer dobroza sadu ne obrode! Iz Koprivnika poročajo, da sodrugi tudi tam pridno pripravljajo ustanovitve podružnice konsumnega društva, da tako pomagajo delovnemu ljudstvu, da ga ne bi še nadalje izžemali in izkoriščali trgovci, prekupci in veržniki. In če ustanovitev ne bi bila mogoča v najkrajšem času, bo pa gotovo enkrat pozneje. Sicer pa velja slekoplej pravilo: Iz malega zraste veliko. Socialni demokrati s svojim konsumom ne delamo nobene volilne agitacije, nasprotno pa te, da klerikalci ustanavljajo svoje konsume izključno

le za to, da bi vlovili pri volitvah več kalinov v svoje mreže. Ali klerikalna stranka, o tem smo prepričani, bo zgorela pri volitvah kakor suha slama.

Aprovizacija.

Ljubljanski prodajalci sladkorja se vabijo, da se zglasijo v »Jadranski banki« radi nakazila sladkorja po sledečem redu: v četrtek trgovci iz I. do III. okraja, v petek trgovci iz IV. do VI. okraja, v soboto trgovci iz VII. do X. okraja. Sladkor je treba plačati pred prevzemom. Za dežem bo sladkor došel prihodnji teden.

Prodaja sladkorja. Na vsak odrezek št. 3 se dobi pol kilograma sladkorja.

Prodaja cenilše moka za člane mesne aprovizacije. Na rumene izkaznice za cenilšo prehrano dobo člani mesne aprovizacije cenilško moko v vojni prodajalni, Gosposka ulica. Vsaka oseba dobi začasno 3 kg bele moka št. 0 za pecivo. Kilogram moka stane 5 K 50 vin. Vrečice se zaračunajo posebi. Kdor ima dobiti več kakor 6 kg moka, mora prinesiti vrečo seboj. Moka se razdeljuje na tiste številke, ki so spodaj pod podpisom stranke oziroma komisarija črno natiskane oziroma napisane. — Določa se sledeči red: Dne 11. marca 1920: na št. 3300 do 3380 od 8. do 9., na št. 3381 do 3460 od 9. do 10., na št. 3461 do 3540 od 10. do 11., na št. 3541 do 3620 od 11. do 12., na št. 3621 do 3700 od 2. do 3., na št. 3701 do 3780 od 3. do 4., na št. 3781 do 3860 od 4. do 5., na št. 3861 do 3940 od 5. do 6. — Dne 12. marca 1920: na št. 3941 do 4020 od 8. do 9., na št. 4021 do 4100 od 9. do 10., na št. 4101 do 4180 od 10. do 11., na št. 4181 do 4260 od 11. do 12., na št. 4261 do 4340 od 2. do 3., na št. 4341 do 4420 od 3. do 4., na št. 4421 do 4500 od 4. do 5., na št. 4501 do 4580 od 5. do 6. — Dne 13. marca 1920: na št. 4581 do 4660 od 8. do 9., na št. 4661 do 4740 od 9. do 10., na št. 4741 do konca od 10. do 11. — Zamaudniki dobe cenilško moko le še v soboto, dne 13. marca popoldne od 2. do 6. ure.

IZJAVA UREDNIŠTVA.

Naeštvo stranke je naročilo, da se osebe zadeve, ki nimajo s strankinjo načeli opravka, ne priobčujejo v našem strankinem glasilu. Kljub temu je izšla še včeraj taka notica, ki je zašla v list proti volji uredništva pomotoma kot zavržen rokops. Z ozirom na dostojen način boja, ki smo ga vedno zagovarjali s političnega in vzgojnega stališča, prosimo vse dopisnike, da upoštevajo naše stališča. Znamo nam le sicer, da se agitira proti sodrugom in proti našemu listu na lako nelep način; toda uverjeni smo, da je naše delavstvo toliko razsodno in pametno, da doživim in obrekovanjem ne bo verovalo, marveč se bo tudi prepričalo o tem, kaj je res in kaj ne. Po našem mnenju je torej najbolje, da zaupniki vse dolžitve in očitke sporoče naravnost na stranko in zahtevajo, da se stvari dožene. In stranka kot taka mora ugotoviti delstva in složno nastopiti proti vsemu, kar ni resnično in bi utegnilo škodovati ugledu naših zaupnikov in organizacij ter tudi ugledu naših zaupnikov, ki smo jim poverili ta ali oni mandat. Noben sodrug ne sme blati, še manj pa lažljivo blatiti svojega sobolevnik in predstavitelja organizacije. To je morala organizacije! Teža doslej ni bilo v naših vrstah in med poštenimi ljudmi, zlasti zavednim delavstvom tudi vbodoče ne sme biti!

Uredništvo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Anton Franko. Podgrajeno. Glede ameriških naslovov nam je znano, da so prispeli že v Trst in so še tam v skladiščih. Kdaj pridejo v Ljubljano, nam ni znano. Ootovo pa bo njih dospelost v Ljubljano javno naznanjena.

Imate bolečine? V obrazu? V celem telesu? Vaše mišice in živci vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 24 K.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 katičic 12 K. Prava, zelo dec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 10 K. Omot in poštena posebi, a najceneje. — Evžen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 252 (Hrvatsko).

—A.— 930

Izdajatelj Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Samostojni 318
automonter
se sprejma pri
tvrdki J. Gorec,
prijave Ljubljana,
Gospodarska cesta 14.

LES

rezan, tesan, okrogel,
kupuje 126

„SEVER“
društvo lesnih inženjerskih delavcev
MARIBOR, Tegethofova cesta št. 43.

Hlode
(krije)

deske, trame, kostanjev
les, gozdove in oglje
iz mehkega in trdega lesa kupi
po najvišji ceni vsako množino

družba IMPEX v Ljubljani,
Krekov trg 10.

„Vardar“
- sladna kava -

izdelek L. jugoslov. tovarne
sladne kave Jove Gigović,
Nova Gradiška, Slavonija.
V zavojih po 200 in 500 g
v originalnih zabojih po 50
kg netto, po najnižji ceni,
franko vsaka želez. postaja
se dobiva pri

J. GIGOVIĆ, Maribor IV.,
Glavni trg 21. 245

Prodaja in kupnje se tehnični vosek in
med v večji množini; dalje se prodaja
še: 1 alfa Separator, 2 stiskalnici
za sadje, 25 kg nežgane fine kave, 20
steklenic à 1 1/2 litra sladkor, malinovca,
30 škafov za med, 2 strojna mlina za
moko, 1 moško kolo, 150 kg modre
gačice, 4 sodčke oljnatih barve, 2 robljene
železne peči, nekaj sodškov kislega zelja.
Polzve se pri trgovcu Jurij Jenko,
Škofjeloča, 311

Modni salon
Stuchly - Maške
Ljubljana
Židovska ul. 3 -- Dvorski trg 1
Priporočam veliko izbiro naj-
novejših svetlih
klobukov in žepic za dame in dečke.
Popravila točno in cenovno.
Zalni klobuki vedno v zalogi.
269

Eterično jelkino olje rektif. in **Jelkin - Ekstrakt** prip. oročam
drogerijam, zdraviliščam itd.

Malinov sok (succus) prozorno čist, na drobno in debelo onim,
ki razpolagajo z sladkorjem.

Sadne esence in kompozicije za izdelavo pokalic so vedno
razpoložljive za Sodavičarje.

Srečko Potnik, Ljubljana,
Soviška ulica 27. 209

Naznanilo!

Sl. občinstvu ljudno naznanjam, da sem 1. marca 1920 otvoril
:: **stavbeno in pohištveno mizarstvo** ::
v Kolodvorski ulici št. 39 (predilnica). Priporočam se cenjenemu
občinstvu za vsa v mojo stroko spadajoča dela. Sprejemam vsa
popravila in jih izvršujem točno in hitro. Za solidno delo jamčim.
304 **IVAN GOLTES, mizar,ski mojster.**

Tovarna Barva vsakovrstno --
JOS. REICH ----- blago.
Kemično čisti obleke.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. **Svetlolika** ovratnike, zape-
Podružnica: Štebnburgova ul. 3. stulce in srajce.

Podružnica:
Maribor **Novomesto** **Kočevje**
Gospodarska ul. 38 Glavni trg št. 39.

Mizar za pohištvo se išče na dom. Na-
stov v upravništvu
lista. 327

Prodaj še skoraj novo lepo črno zim-
sko suknjo. Kje pove uprava
„Naprej“.

Dve harmoniki, novi tristrstni se pro-
dosta. Uršula Beber,
Študentovska ulica 11. 322

Stavbeno inženir. podjetje

in tehniška in isarna
inženir dr. Mirosl. Kasal,
oblastveno poverjen stavbeni inženir
Ljubljana, Hladerjeva ulica št. 7.
Spec. stavbeno podjetje za betonske,
železobetonske in vodne zgradbe.
Izrada vodnih sil.

Prevzema v izvršitev vse stavbe stav-
beno inženirske stroke in izvršitev vseh
tozadevnih načrtov. Zastopstvo strank v
tehniških zadevah. Nasveti itd.

Marija Tičar, Tovarniška zaloga
= **Ljubljana** = **papirja**
Selenburgova ulica. :: in razglednic ::

Le savon français **Francosko milo**
vaut de l'or **565** kakor iz zlata
en vente partout se prodaja povsod
Eau de cologn. Driay **Kolinska Driay voda**
en flacons de 120 grammes. v steklenicah po 120 gramov.
Vente en gros. Prodaja na debelo.
Zagreb, Trg 1, broj 6.
Ljubljana, Driay, Pred Škofijo 21.

Oblastveno konces. informacijski zavod
Drag. Beseljak

v Ljubljani, Cankarjevo na-
brežje 5 dobavlja vse kreditne
in privatne informacije v tu- in
inozemstvu. V abonementu ter
posamezno cene zmernne. 34

Kupim vsako množino
cinkansvinca

po najvišjih cenah.
M. Ussar, kleparnica,
Maribor, Schillerjeva ulica 17. 329

NAZNANILO.
Cenjenemu občinstvu in turistom ljudno nazna-
njam, da sem otvoril
gostilno in prenočišče
v Stražišču pri Kranju.

Točil bodem vedno najboljša pristna vina vseh
vrst. Preskrbljeno bode, ker je v hiši tudi dobro vpe-
ljana mesarija in prekajevalnica tudi za vsakovrstna
mrzla in gorka jedila.

Za solidno postrežbo jamčim
Anton Križnar,
posestnik in gostilničar.

Osnovni čisti domači kapital popol-
noma vplačan

v zl. din. 2,500.000.—.

Rezervni fond glasom vknjižb

v zl. din. 9,885.283.—.

Današnja vrednost rezervnih fondov

znaša preko

20,000.000.—

v zlatih dinarjih.

Bančno-zavarovalni zavod
„BEOGRADSKA ZADRUGA“ A. D.

ustanovljena leta 1882.

Centrala: Beograd (lastna palača) na vogalu Karadjor-
djeve, Hercegovačke in Travničke ulice.

Filijala za Hrvatsko, Slavonijo, Medjumurje in Prekmurje v Zagrebu.

Najstarejši in prvi domači zavod za
zavarovanja.

Izplačila do konca septembra 1919:

v oddelku za življenje:

3,220 546 46 din.

v oddelku zoper požar:

850.129 84 dinarjev

v oddelku zoper nezgode:

42.949 35 dinarjev.

Filijale: Zagreb, Skoplje, Solun, snujejo se pa v Sarajevu, Ljubljani in v Novem Sadu. — Glavna zastopstva po županijah.

Osnovana leta 1882 od prvih narodnih ljudi. Današnja uprava je v rokah najznamenitejših predstavnikov našega naroda. Predsednik je g.
Luka Celovič, trgovec in veliki borec za naše narodno ujedinjenje.

Člani upravnega odbora so: gg. Ljuba Davidović, bivši ministrski predsednik, Kosta Stojanović, bivši minister, sedaj vladni delegat na
mirovni konferenci, Obrad Blagojević, odvetnik, Mihajlo Marjanović, podpredsednik beogradske občine, Todor Gjurić, trgovec in Vlada Marin-
ković, trgovec.

Člani nadzornega odbora so: Todor Mijailović, veletrgovec, Kosta Glavinić, bivši minister, sedaj komisar „Privilegovane Narodne banke,
dr. Bogdan Gavrilović, vsehiliški profesor, dr. Nikola Vulić, vsehiliški profesor in Živojin Paunović, trgovec.

Vrednosti rezervnih fondov sestoja iz: akcij Privilegovane Narodne banke za kraljestvo S.H.S., državnih rent in obveznic; nadalje iz lastnih
palač v Karadjordjevi ulici, Hercegovački in Zvornički ulici, v kojih eni je največji in najmodernejši hotel „Bristol“; velikega nepremičnega posestva
na Kazališnom trgu v Beogradu; hotela „Svoboda“ v Skoplju, ter iz lastne tvornice stekla v Paraćinu — kar reprezentira danes vrednost preko
20,000.000 dinarjev v zlatu ali preko 150,000.000.— K.

Vrši sledeče zavarovalne posle:

zavarovanje proti škodi po požaru in streli: zgradb, poslopij, trgovskega blaga, stavbenega in drugega lesa, vsa industrijska podjetja, kakor:
tvornice, žage, mline, ter v obče vsa zavarovanja te vrste);

zavarovanje za življenje: in to za slučaj smrti in doživetje, doto za hčerke in odpravnine za dečke, razna kombinirana zavarovanja;

zavarovanje proti nezgodam ali nesrečam: najsibo pri poedincih ali družbah, pri tovarniških in vseh drugih delavcih.

zavarovanje proti škodi na vlamu, kakor pohištva, blaga in ostalih vrednostih.

Vsa zavarovanja vrši najkvalitetneje ter po najpovoljnejših premijskih plačilih.

Otvoritev bančnega odseka naznani se naknadno.

Iščemo zanesljivih in marljivih zastopnikov za mesta, kakor tudi zastopnike za vodstvo glavnih zastopstev po županijah.

Vse potrebne informacije daje radi volje:

Filijalka Beogradske zadruge v Zagrebu,
Dalmatinska ulica 5.